

DEL FÒRUM DE LES CULTURES A LA PROTECCIÓ DELS TORRENTS I ECOSISTEMES MEDITERRANIS

JORDI MAZÓN BUESO →
PLATAFORMA SALVEM LES OLIVARETES

A Viladecans, igual que a molts municipis de l'entorn més pròxim a la ciutat de Barcelona, el creixement urbanístic dels darrers 15 anys ha estat monstruós, fins i tot superior al tan criticat creixement dels últims anys del franquisme. L'única zona forestal que ens queda, la zona de les Olivarettes i la Verdera està amenaçada de convertir-se en ciment i blocs de pisos. I tot perquè ho diu un pla redactat en època franquista, i aprovat l'any 1976, el Pla General Metropolità, segons el qual encara avui dia es decideix si una zona és declarada urbanitzable o forestal, independentment del valor natural que hi hagi.

Així, a la zona de les Olivarettes de Viladecans hi trobem, entre d'altres elements naturals:

TRES TORRENTS, els últims del municipi, on trobem tot un ecosistema mediterrani de torrentera, amb una vegetació pròpia d'aquesta zona, molt diferent de la que trobem en la zona entre torrents, més de secà (cires, garrofers, i antigament vinyes). Dins dels torrents trobem roures i alzines (una norantena de cada, de la qual una quarta part amb una edat que volta, i supera puntualment, els cent anys), oms, arítjol, i d'altre vegetació que no pot créixer fora d'aquests torrents. A més, aquests torrents formen part del sistema natural de desguàs de les grans pluges mediterrànies cap al Delta, les quals recarreguen l'aquífer i hi generen profunds desnivells, superant els sis metres d'alçada en alguns punts. Aquests torrents són un element propi del nostre clima, identificadors d'aquest, i dignes de protegir.

CONREUS DE GARROFERS, alguns dels quals superen el centenar d'anys. Són el testimoni de la importància que tingueren aquests arbres per a l'economia local i comarcal a principis del segle xx, ja que eren l'aliment de les

En aquest escrit no entrarem a debatre la polèmica sobre l'esdeveniment que entre el mes de maig i el de setembre de 2004 esdevingué a Barcelona. Des del punt de vista teòric, però, durant el Fòrum es llançaren moltes bones idees per assolir un respecte cap al medi ambient i la sostenibilitat de veritat. Com a exemple només citaré l'apareguda en l'exposició «En quin món vius?». En un enorme taulell hom podia llegir: «May, Edoux i Howard tenien raó: els primers anys del segle xx van defensar la idea que un cinturó agrícola i forestal al voltant de les ciutats no només els proporcionava aliments frescos, sinó que en millorava el clima i el medi local. Funciona: a Frankfurt (Alemanya) s'ha creat un cinturó de 80 km² que representa una reserva natural i un sentiment d'orgull i d'identitat per als ciutadans d'aquesta atrafegada ciutat».

mules i cavalls que transportaven els productes de l'horta del Delta cap a Barcelona. Arbres diversos amb una edat que superen els cent anys, com figueres, oliveres, i ametllers.

REFUGIS DE LA GUERRA CIVIL, alguns amb galeries, runes de cassalots de segles passats. Tot això ho trobem a 5 minuts del centre del municipi, connectat al parc de la Torre Roja, un parc obert a aquest espai d'Olivarettes i la Verdera, junt als contraforts de les Serres del Garraf-Ordal.

Aprofitant les idees del Fòrum

Malgrat els darrers gestos i arguments de l'Ajuntament de Viladecans, no veiem una clara voluntat de preservar tot aquest espai. Entenem que, com a municipi col·laborador del Fòrum, l'Ajuntament estarà d'acord amb les idees que durant tres mesos ha predicat el Fòrum, i per tant hauria de preservar tot aquest espai. O és que només han de quedar com a idees sense aplicació? O és que hem de tenir cura de salvar l'Amazones, i les selves d'Indonèsia, o altres ecosistemes llunyans, i descuidar i deixar perdre aquesta zona agrícola de secà i forestal? Tot sovint demanem des del primer món, respecte al medi i a la natura a alguns països del Tercer

món, mentre nosaltres no ho fem, i el poc espai més o menys natural que ens queda a Viladecans el volem asfaltar i pavimentar. Viladecans, i la resta de municipis de Catalunya, haurien de ser un exemple mundial a adoptar les idees del Fòrum quant a sostenibilitat de debò, l'anomenada sostenibilitat dura. Consisteix en què els tres capitals, el sociocultural, l'econòmic i l'ambiental es mantinguin constants o augmentin amb el

temps, amb els anys. No és una veritable sostenibilitat que n'augmentin dos a costa d'un tercer.

L'economia de Viladecans, així com els serveis, les associacions i les activitats culturals, etc., han crescut i creixen amb el temps, però no així el capital ambiental. Els dos capitals que creixen a Viladecans ho fan a costa de l'ambiental, i això no és sostenible. Urbanitzar les Olivarettes agreuja aquesta diferència en el creixement dels capitals.

Recuperar la zona d'Olivarettes-Torrent Fondo-La Verdera, i no urbanitzar-la ha de ser una activitat prioritària en l'Ajuntament del segle XXI. I en aquesta línia es manifesten moltes personalitats. Només en citaré una, el doctor Antonio Ruíz de Elvira, catedràtic de Física de la Universitat d'Alcalà d'Henares, el qual diu que l'única manera de captar la humitat i les precipitacions que el canvi climàtic pot fer minvar en el nostre clima és, literalment «sembrar la península d'arbres»..., i recordem allò de «pensa globalment, actua localment»...

Els darrers 15 anys Viladecans ha crescut a un ritme insostenible: s'ha gairebé doblat la població, fins a assolir els 65.000 habitants actuals, essent la intenció dels nostres governants d'arribar als 80.000 habitants. Un creixement comparable, fins i tot superior, al tan criticat creixement dels anys seixanta i setanta. Ha arribat l'hora de posar el fre en sec i lluitar per a no perdre aquest espai de transició entre el medi urbà i el, diguem-ne, rural, que és la zona d'Olivarettes-Torrent Fondo. El cinturó que tan bé funciona a Frankfurt, i que va difondre com a exemple el Fòrum, és possible assolir-lo a Viladecans. Al sud ja existeix el parc agrari. Al nord, podríem desenvolupar la zona d'Olivarettes i la Verdera en un autèntica zona forestal, preservant els valors actuals, i no urbanitzar-la. Sembla que per a alguns governants, tant locals com nacionals i estatals, el Fòrum ha estat un munt de bones idees que han d'aplicar els altres.